

**O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIV TA‘LIM, FAN VA
INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI**

**ALISHER NAVOIY NOMIDAGI TOSHKENT DAVLAT
O‘ZBEK TILI VA ADABIYOTI UNIVERSITETI**

**O‘ZBEK TILI TARAQQIYOTI VA
XALQARO HAMKORLIK
MASALALARI**

**XALQARO ILMIY-AMALIY
KONFERENSIYA MATERIALLARI**

2025-yil 18-oktabr

**O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY TA‘LIM, FAN VA
INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI**

**ALISHER NAVOIY NOMIDAGI TOSHKENT DAVLAT O‘ZBEK
TILI VA ADABIYOTI UNIVERSITETI**

**O‘ZBEK TILI TARAQQIYOTI VA XALQARO HAMKORLIK
MASALALARI**

Xalqaro ilmiy-amaliy konferensiya materiallari

2025-yil 18-oktabr

Toshkent – 2025

**SINESTEZIK METAFORALARNING LINGVOMADANIY
XARAKTERI: SINESTEZIK METAFORA VA MILLIY O'ZIGA XOSLIK
LINGUOCULTURAL CHARACTERISTICS OF SYNESTHETIC
METAPHORS: SYNESTHETIC METAPHOR AND NATIONAL
IDENTITY**

DOI: 10.52773/tsuull.conf.2025.18.10/UJKZ5439

Oripova Mavluda Baxriddinovna

*Alisher Navoiy nomidagi Toshkent davlat
o'zbek tili va adabiyoti universiteti tayanch doktoranti
mavludaxonoripova85@gmail.com*

Annotatsiya. *Madaniyat, xalqning tafakkuri, olamni idrok etishdagi o'ziga xos jihatlarni tilda aks etishi lingvokulturalogiyaning asosiy maqsadidir. Ushbu sohaning obyektini til va madaniyat bo'lsa, predmeti esa o'zida madaniy semantikani tashuvchi til birliklari hisoblanadi. Metaforalar, ramzlar, maqolmatallar, frazemalar, lakunalar, stereotiplar – bular eng asosiy lingvomadaniy birliklar hisoblanadi. Metafora nafaqat ong, balki til va madaniyat universaliyasi hamdir. Biz tadqiq qilayotgan sinestezik metaforalar esa bu borada o'zining alohida xususiyatga egaligi bilan ajralib turadi. Mazkur maqolada sinestezik metaforalarning milliy o'ziga xosligi ochib berilgan.*

Kalit so'zlar: *sinestezik metafora, lingvokulturalogiya, kognitiv birlik, lisoniy ong, milliy o'zlik.*

Annotation. *Culture is reflected in the language through the unique aspects of a nation's way of thinking and perception of the world, which is the main objective of linguoculturology. If the objects of this field are language and culture, then its subjects are the linguistic units that carry cultural semantics. Metaphors, symbols, proverbs, idioms, lacunae and stereotypes are considered the main linguocultural units. A metaphor is not only a stylistic device but also a linguistic and cultural universal. The synesthetic metaphors we are studying, in particular, stand out due to their distinct characteristics in this regard. This article reveals the national and cultural uniqueness of synesthetic metaphors.*

Keywords: *synesthetic metaphor, linguoculturology, cognitive unit, linguistic consciousness, national identity.*

Olamni lisoniy manzarasini, madaniyatning muhim konseptlari jamlanmasi bo'lgan konseptosferani, lisoniy ongni tavsiflash va til sohiblarining milliy-madaniy mentalligini aks ettiruvchi lisoniy birliklarni, bashariyatning qadimiy tasavvurlariga muvofiq keluvchi madaniy arxetiplarni, nutqiy muloqotga xos bo'lgan milliy, ijtimoiy, madaniy stereotiplarni aniqlash va tahlil qilish lingvokulturalogiyaning asosiy vazifasi hisoblanadi [Собитова, 2013:10].

Til va madaniyatga doir muammolar etnolingvistika, etnopsixolingvistika, kognitiv tilshunoslik, lingvokonseptshunoslik, lingvopersonologiya kabi sohalar ham o'rganilganligi bois mazkur sohalar lingvokulturologiyaga yondosh sohalar sifatida tadqiq qilinadi.

Metaforani kognitatsiyaga dahl qiluvchi hodisa sifatida intellektning muayyan qobiliyat darajasi deb baholash mumkin. U ayni vaqtda interpretatsiyaning tegishli kodini ifoda etadi. Strukturalangan ushbu madaniy kod til hamjamiyati a'zolari uchun tushunarli, tez anglanuvchi bo'lishi lozim. Chunonchi, madaniy kod – bu madaniy matnlarni o'qishda zarur bo'luvchi asosiy tushunchalar, me'yorlar, ko'rsatmalar, qarashlar yigindisidir [Сви́репо, 2002:10].

Tilda mavjud frazeologizm va metaforalar, ularga birikkan madaniy konnotatsiyalar bilim, ya'ni kognitiv o'zlashtirishni tashkil etganidan, frazeologizmlar va obrazli- mativlashgan so'zlar, ya'ni metaforalar madaniy belgilarning namoyishchisi hisoblanadi.

Metaforalarning madaniy o'ziga xosligi quyidagicha namoyon bo'ladi:

Insonning fikrlashi, kuzatuv, his etib idrok etishi – barcha-barchasi metaforik xususiyatli bo'lib, bunda metafora nutqni tejash tamoyiliga amal qiladi va tilda avvaldan mavjud bo'lgan so'zlarning yangi ma'nolarini vijudga keltiradi;

Metaforaning (ayniqsa, sinestezik metaforaning) amal qilishi hayratomuzdir: atrofdagi narsa, voqea- hodisa yoki shaxslarning muayyan tavsif yoki sifatlarini aniq sezgilar orqali ifodalamay, butunlay boshqa kategoryal guruhlarga tegishli bo'lgan sezgilar orqali idroklangan holda gapirishiga qaramasdan, tinglovchi ularning muddaolarini xatosiz anglaydi (bu til sohibining avvaldan ma'lum bo'lgan madaniy bilim va ko'nikmalarning mavjudligi);

Metafora munosabat bildirishning alohida nuqtayi nazari bo'lib, uning mehanizmi inson madaniyati, milliy ong va saviyasi va shu kabi boshqa omillarga teng ravishda axloqiy baholash shkalasiga o'zaro proparsional tarzda ishlaydi. Shunga ko'ra metaforalar kognitiv-pragmatik jihatdan madaniy axborotni tashuvchilardir.

Lisoniy konseptlarni ularning milliy va madaniy o'ziga xoslik nuqtayi nazaridan tahlil qilish metaforalarning konseptual tahlilida qo'l keladi. Bizga ma'lumki, milliy o'ziga xoslik quyidagi holatlarda kuzatiladi:

•Leksik sathda: ikki qiyoslanayotgan tillarning birida metaforik ma'no mavjud bo'lib, ikkinchi tilda bu holat kuzatilmasa: *og'ir fe'l, yengil qiz*

•Sememalar sathida: ikki qiyoslanayotgan tillarning leksemalari metaforalashsa-yu, hosil bo'lgan sememalarda yoki metoforizatsiya yo'nalishida farq kuzatilsa yoki qiyos etilayotgan metaforik sememalar semalarning tarkibiga ko'ra farqlansa: *yashil sevgi* – o'zbek tilida (bolalikdagi beg'ubor sevgi), inglizlarda (yakun topgan sevgi)

Til va madaniyat mushtarakligi tilning boshqa birliklaridan farqli metaforalarda o'ziga xos tarzda ko'zga tashlanadi. Metaforik tizimda *sinestezik metaforalarning* bu xususiyati tilda inson omilining ruhiy-emotsional olami bilan belgilanadi. Inson madaniyat subyekti sifatida uning vujudga kelishi va tilda aks

etishini tashkil etadi. Sinestezik metaforalarda til va madaniyat mushtarakligi ifodalanishi boshqa metaforalardan o'ziga xos tarzda ajralib turadi. Inson ruhiy olamida kechayotgan anglab bo'lmas tuyg'ularni farqli sezgilarda idrok etish va uni tilda akslantirish ba'zan g'ayriodatiy ifodalanadi.

Insoniy madaniyatning *sinestezik metaforalarda* aks etishi turli-tuman ko'rinishlarda, shakllarda voqelanadi. Insonning kayfiyati, maqsadi, jismoniy va ruhiy holati, intilishlari, orzu-umidlari kabi ichki, tabiiy – jo'g'rofiy, ijtimoiy-iqtisodiy, diniy va mifologik muhit esa tashqi mushtarak omillar sifatida uning ongida metaforik baholarning yuzaga kelishini ta'minlaydi.

Bizga ma'lumki, ranglar – turli xalqlar mentaliteti, an'anaviy dunyoqarashi, diniy e'tiqodlari va estetik qarashlari bilan bog'liq holda turlicha ma'no va ramziylikka ega, shuningdek, ranglar bilan bog'liq bo'lgan sinestezik metaforalar ham o'zida ma'lum bir millatga xos bo'lgan madaniy yuklamani tashiydi. Masalan,

*Targ'illanib bormoqda osmon,
Oppoq hidga to'lmoqda bag'rim.
Aytingiz-chi, bormi sog'-omon
Shahlo ko'zli mening targ'ilim.*

*Og'ushimda zangori sezgi,
Kiprigimda suyuq hayajon.
Ko'zlarimda yumaloq sevgi,*

Salomatman men ham, onajon! (R.Parfi)

Yuqorida keltirilgan misralarida *oppoq hid, zangori sezgi, suyuq hayajon, yumaloq sevgi* kabi sinestezik metaforalar qo'llangan. Ushbu abstraktsiyalar shoir ruhiy olamining evrilishlari talqinidir. Oppoq, zangori, suyuq, yumaloq so'zlarining mavhumlashmasining emotsionalligi ham har bir kitobxonda turli darajada ro'y beradi. Masalan, oppoq hid – “bag'ir to'la shirin orzular”, zangori sezgi – “sodda, beg'ubor yoshlik”, suyuq hayajon – “sog'inch to'la ko'z yosh”, yumaloq sevgi – “imkonsiz muhabbat” kabi. Bu ifodalarni yuzaga kelishida, albatta, muallifning o'ziga xosligi madaniy bilimlar bilan mushtarak tarzda talqinlangan.

Oppoq hid – bizga ma'lumki, turkiy qavmlarda oq leksemasi ramziy ma'noga ega bo'lib, tozalik, poklik, yorug'lik, ezgulik, boqiylik, sadoqat, begunoh kabi ma'nolarni ifodalashda qo'llanib, konsept sifatida chuqur falsafiy ma'noga ega bo'lgan. Tariximizda bo'lib o'tgan “Oq kiyimlilar” qo'zg'aloni yetakchilarining kiyimlari ham oq rangda bo'lgan. Bu ularning oq rang –tozalik, ezgulik, muqaddaslik ramziga bo'lgan e'tiqodini bildirgan. Bundan tashqari jo'g'rafik joylashuvi nuqtayi nazaridan ham issiq o'lka bo'lganligi uchun oq rangdagi kiyimlar kiyish ko'proq urfda bo'lgan. *Oppoq hid* birikmasi ruhiy poklikni anglatib, shirin xotira va beg'ubor sevgi bilan bog'liq.

Zangori sevgi(yashil) – o'zbekcha mintalitetda yashil rang tabiat, yangilanish, uyg'onish, yasharish, bahor, barhayotlilik ramzi sifatida ulug'lanadi. Bu ifoda orqali muallif “sodda, toza, beg'ubor yoshlik”ni ifodalagan.

Milliy poetikamizga nazar tashlaydigan bo'lsak, juda ko'p o'rinlarda yoshlikka nisbatan yashil, zangori, bahor so'zlari qo'llaniladi. Masalan, Alisher Navoiy o'zining "Xazoyin ul-maoniy" devonida ham inson umrini to'rt davrga bo'lib, bolalik davrini bahor, zangori fasl deb ataydi. Chunki bu ifoda inson umrining ilk, pok, yangi bosqichi sifatida inson hayotini tabiat qonunlarga qiyoslash orqali "o'suvchan, sog'lom, sof" tarzda anglashni namoyon qiladi. Nega aynan bunday ko'chimlardan foydalanamiz? Boisi, jo'grafiy joylashuvimiz bo'lib, Alloh tomonida to'rt fasl va uning ne'matlariga egaligimiz. Arab badiyatida bunday tasvirlarning uchramasligi yashillikka ega bo'lmagan sahrolar va jazirama haroratli iqlim ularning madaniy shuurida yetakchi hisoblanadi.

Yumaloq sevgi – sevgi, odatda, shakl bilan ifodalanmasa-da "yumaloq" deyish orqali u yaxlit, mehrga to'la, qamrovli tarzda ifodalangan. O'zbek tilida *yumaloq* – chiroyli, to'kis, iliq narsa belgisi bo'lib, "yumaloq sezgi" bu yerda mehr-muhabbatning mukammalligini bildiradi. Madaniyatimizda "yumaloqlik" ijobiy shakl – to'kislik va himoya.

Suyuq hayajon – bu yerda suyuqlik madaniyatda *ko'z yoshi*, *yurakning to'lishi*, *iliqlik* kabi hissiy tushunchalar bilan bog'langan. O'zbek xalq ijodida "ko'ngil to'lishi" – bu hisning suyuq shaklda kelishi (ko'z yosh).

Demak, ushbu parchada sinestezik metaforalar orqali murakkab emotsional holatlar tasvirlangan: sog'inch, sevgi, xavotir, ruhiy to'lqinlanish. Bularning barchasi madaniy kodlar bilan to'yingan "belgi" bildiruvchi leksemalar bilan ifodalanishi o'quvchini yanada to'lqinlantiradi.

Aytish mumkinki, tilimizda odam va uning ruhiy-emotsional olami bilan bog'liq talay so'zlarning sinestezik metafora asosidagi ma'nolarga egaligi til va madaniyat mushtarakligining antroposentrik ko'chimlar misolida dalillovchi hodisadir. Inson borliqni metafora ko'zgisida ko'rishi, uning ong, his-tuyg'ularga tegishli universal hodisa ekanligi insonning ruhiy faoliyati, insoniyatning tafakkur madaniyati bilan chambarchas bog'liqligi murakkab, sistemali va izchil qurilishga ega fenomen ekanligidan dalolat beradi.

Metafora ongning universal xususiyati hisoblanadi, biror tilning metaforadan holi emasligi, barcha tillarning o'ziga xosligi metaforik hodisalarda namoyon bo'lishi va ular orqali baholanishi ayni haqiqatdir. Metafora tilning o'tmishi, buguni va eratsidir. Unga qarab tilning shakllanishi va taraqqiyotini belgilash mumkin. Til taraqqiyotining ma'lum bir bosqichlarida paydo bo'lgan fanning ilk davridan boshlab bugungi kundagi holatigacha uni metaforadan holi tasavvur qilib bo'lmaydi.

Demak, xulosa qilib aytganda, sinestezik metaforalarda umuman o'xshamagan voqeliklar bir xil nom bilan aytiladi va xalqning dunyoni ko'rishdagi, uni nomlashdagi ijodkorligi namoyon bo'ladi. Xuddi shu kabi har bir xalq egalarida muayyan sezgi natijasida hosil bo'lgan tuyg'ular boshqa bir tuyg'uga o'xshatiladi va bevosita tilda akslanadi. Bu o'rinda ikki sezgining o'zaro qorishiqligi emas, balki xalq ruhiyati va tafakkurining o'ziga xosligi haqida gap

boradi, ya'ni bu jarayonlar lingvokulturologik yondashuv asosida ilmiy tahlil etilishi maqsadga muvofiq.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. Будагов Р.А. Филология и культура. – М.: МГУ, 1980. – 278 с.
2. Свирепо О.А. Метафора как код культуры. Автореферат дисс. кан. философских наук. – 2002.
3. Махмудов Н. Нутк маданияти ва тилнинг эстетик вазифаси // Филология масалалари. – Тошкент, 2006, №2(11). – Б. 47–51.
4. Махмудов Н. Сўз шайхининг мўжизалари // Ўзбекистон адабиёти ва санъати. – Тошкент, 2009. – 7-сон. – С. 6.
5. Махмудов Н. Термин, образли сўз ва метафора // Ўзбек тили ва адабиёти. – Тошкент, 2013. – № 4.

MUNDARIJA

<i>Sirojiddinov Shuhrat</i>	O'zbek tili – xalqaro maydonda!	
I SHO‘BA. O‘ZBEK TILSHUNOSLIGI VA TILSHUNOSLIKNING NAZARIY MASALALARI		
<i>Ashirboyev Samixon</i>	O'zbek adabiy tilining tayanch dialektini belgilash yo'lida	6
<i>Hakimova Muhayyo, Rahmatova Feruza</i>	O'zbek tilida kognitiv metonimiya	11
<i>Juraqobilova Xamida</i>	She'riy asarlarda kognitiv metaforalar shakllanishida lingvomadaniy omillarning ta'siri	17
<i>Mustafayev Fizuli</i>	Kino dilində söz birləşməsi və qoşa sözlər haqqında	24
<i>Jabborov Baxrom, Sharipova Sarvinoz, Istamova Shohista.</i>	O'zbek iboralarining milliy mentalitetni ifodalashdagi o'rni	32
<i>Turdiboyev Tohir</i>	Yordamchi so'zlar masalasiga doir ayrim qarashlar	37
<i>Abjalova Manzura</i>	Hozirgi o'zbek tili leksik sathiga doir ba'zi masalalar	42
<i>Sheronov Boyirboy</i>	Sintaktik sathda mazmuniy-shakliy nomutanosiblik haqida	50
<i>Madjidova Dilorom</i>	Современные методы и проблемы прикладного языкознания	54
<i>Tolipova Dildora</i>	Лакуны в узбекских письменных литературных источниках и проблемы их перевода	59
<i>Elova Dilrabo</i>	O'zbek tilshunosligida uslubiy xoslanishni farqlash xususidagi qarashlar	67
<i>Abdullayev Jumanazar</i>	Yangi O'zbekistonning mumtoz tilshunoslik merosi, zamonaviy lingvistik qadriyati	73
<i>Israilova Saodat</i>	Turk va o'zbek tillarida rang bildiruvchi leksemalar semantikasi	84
<i>Kasimova Ziyoda</i>	Cho'lponning "Kecha va kunduz" romanidagi frazeologik birliklarning badiiy-uslubiy tahlili	88
<i>Baxodirova Shaxlo</i>	Lakuna va realiya munosabati	92

<i>Hakimov Dilshod</i>	“Biz” va “o‘z” olmoshlarining o‘zbek tilidagi funksional maqomi: struktur-semantik tahlil	98
<i>Kurbanbayev Otabek, Qodirberganova Dilnura</i>	O‘tkir Hoshimov asarlarida so‘z birikmasining turlari O‘tkir Hoshimov asarlarida so‘z birikmasining turlari	107
<i>Allaquliyeva Qunduz</i>	Ixtionimlarning lingvistik va ekstralingvistik omillar asosida yangi ma’no ifodalashi	113
<i>Isoqulova Qunduz</i>	So‘z-gaplarning noverbal vositalar bilan ifodalanishi	117
<i>Ismayilli Ayshen</i>	Sintaktik yolla yaranan mikrotoponimlar xulasə	122
<i>Davronova Zarnigor</i>	Sadriddin Ayniyning “Sudxo‘rning o‘limi” qissasidagi antroponimlarining kognitiv-semantik tahlili	132
<i>Muzaffarova Zarrina</i>	Metonimiyaning konseptual modellari	136
<i>Yusupova Aziza</i>	Metaforaning she’riy matnlarda aks etishi	140
<i>Mamarasulova Maftuna</i>	Fonosemantik g‘oyalarning rivojlanish bosqichlari	146
<i>Abdurasulova Dilnoza</i>	Ayollar nutqida konnotatsiya va murojaat birliklarining pragmatik xususiyatlari	151
<i>Soqiyeva Shirin</i>	Tilshunoslikda konseptni o‘rganishda til va madaniyatning o‘rni	157
<i>Abruyeva Zaxro</i>	O‘zbek tilidagi murojaat shakllarining konseptual tuzilishi	160
<i>Bovmanova Bashorat</i>	O‘zbek tilida halollik tushunchasining leksik-semantik ifodalanishi	164
<i>Jumaniyozova Charos</i>	Hajm-o‘lchov bildiruvchi sifatlarning nisbiylik xususiyati	168
<i>Xayrullayeva Ra’no</i>	Kichraytirish qo‘shimchalarining nutqdagi ahamiyati	172
<i>Tursunova Sojidxon</i>	“Fayzining amakisi” hikoyasidagi nutqiy akt vositasida ifodalangan ironiyalar tahlili	177

<i>Utegenova O'g'iloy</i>	Badiiy asarlarda tasviriy ifodalar	181
<i>Maxmudova Matluba</i>	Qaratqich kelishigi semantikasiga doir ayrim mulohazalar	185
<i>Xolmamatova Sarvinozxon</i>	Konnotatsiya va konnotativ birliklarning o'rganilganlik darajasi hamda turlari	191
<i>Turg'unboyeva Dilnoza</i>	Zamonaviy tilshunoslikda miqdor kategoriyasining o'rni	199
<i>O'ralova Nargiza</i>	Parsellyatsiya va metaforaning o'zaro aloqadorligi	204
<i>Jabborova Aziza</i>	O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Shavkat Mirziyoyevning BMT Bosh Assambleyasining 72-sessiyasida so'zlagan nutqidagi evfemizmlarning morfologik tahlili	209
<i>Odilova Dilobar</i>	Jahon tilshunosligida o'xshatishlarning ilmiy tadqiqi	214
<i>Nazarov Qobilbek</i>	Turli tizimdagi tillarda soma komponentli maqollarning tasniflanishi	218
<i>Mullaboyeva Shirin</i>	Til, estetik tafakkur va didning paremiologik birliklarda ifodalanishi	226
<i>G'aybullayev Erkinjon</i>	O'zbek madaniyatini ifoda etishda lakunalarning roli: Cho'lpon asarlari misolida	230
<i>Oripova Mavluda</i>	Sinestezik metaforalarning lingvomadaniy xarakteri:sinestezik metafora va milliy o'ziga xoslik	240
<i>Otaxonova Sohiba</i>	Antroponimlarning internet va yangi media makonidagi o'rni	245
<i>Shodmonaliyeva Yulduz</i>	Modallik bilan tasdiq-inkor kategoriyasining o'zaro munosabati	250
<i>Sobirova Maftuna</i>	Konchilik terminotizimi va uning o'zbek leksik tizimidagi o'rni	256
<i>Umarova Shahzoda</i>	O'zbek tilshunosligining kombinator lingvistikaning shakllanishidagi o'rni	260
<i>Turg'unova Maftuna</i>	Til taraqqiyotida kognitiv tilshunoslikning o'rni	270
<i>Muratova Nafisa</i>	Tilak va tabrik nutqiy aktida ekstralingvistik	274

	vositalarning o'rni	
<i>Murotov Hamro</i>	Reklama matnlarining tasnifi	280
<i>Normuminov Laziz</i>	Qo'chqor Norqobil hikoyalarda xalqona so'zlashuv, ibora va maqollarning qo'llanishi	285
II SHO'BA. AMALIY TILSHUNOSLIK VA LINGVODIDAKTIKA MUAMMOLARI.		
<i>Xolmanova Zulxumor</i>	Tilning ma'lumotlarni saqlash va yetkazish funksiyasi	289
<i>Qurbonova Munavvara</i>	Ontolingvistika va pragmalolingvistika munosabatida deyktik birliklarning o'rni	297
<i>Ruzibayeva Nigoraxon</i>	Psychological needs in the language classroom	303
<i>Abdurahmonova Muqaddas</i>	Ментальные омонимы в когнитивной лингвистике	308
<i>Umurzoqova Marhabo</i>	Badiiy matnda ayol lisoniy shaxs tiplari xususida	317
<i>Abjalova Manzura</i>	O'zbek tili multikorpusi – zamonaviy ta'limiy tizim	321
<i>Ruzmetova Novval</i>	Роль узбекских народных традиций в социокультурном развитии студентов	326
<i>G'ulomova Nargiza</i>	Alisher Navoiy mualliflik korpusini yaratishda statistik ma'lumotlarning muhimligi	335
<i>Dedaxanova Muazzam</i>	Lingvistik ekspertizaning yuzaga kelishi va shakllanish tarixi	344
<i>Shamsiyeva Manzura</i>	Animatsion filmlarning aksiolingvistik jihatlari	347
<i>Xudaykulova Shaxnoza</i>	O'zbek tili diskursida global qadriyatlarining aksiolingvistik integratsiyasi	353
<i>Ibragimova Sayyora</i>	Псевдонимы узбекских и русских писательниц: генезис, семантика и когнитивные особенности	357
<i>Tilyabayev Kamil</i>	Благодарные: из эмоционального опыта	361

	изучения узбекского языка как второго	
<i>Alimardanov Elyor</i>	Xorazm dialektal zonasining qipchoq shevali areallari	369
<i>Bozorova Sabohat</i>	Gazeta tili va publitsistik janrlarning lingvostilistik xususiyatlari	372
<i>Abduvoxidova Mavzuna</i>	Обучение грамматике в условиях коммуникативного подхода	377
<i>Mamadayupova Vasila</i>	Katta yoshdagilarning xorijiy til o'rganishi	381
<i>Azizova Feruza</i>	Raqamli texnologiyalarning til evolyutsiyasiga ta'siri: XXI asrda yozma va og'zaki muloqotning transformatsiyasi	385
<i>Abdullayeva Roxila</i>	Xarakter ifodalovchi birliklarning freym tahlili	389
<i>Yusupova Shahzoda</i>	Suggestiv nutq ta'sirchanligini oshirishda sifatlarning o'rni	393
<i>Mamirova Xayriniso</i>	Ko'p ma'noli so'zlarni qayta ishlashning gibridd modellari	398
<i>Nabiyeva Parvina</i>	Assotsiativ tezaurus: til tasviri va inson ongining modellashtirilishi	405
<i>O'rinova Zarifa</i>	Iqtiboslarning intertekstual tezaurusda aks etishi	410
<i>Rayimjonova Matluba</i>	Rauf Parfi she'riyati leksikasini chastotali lug'at asosida tadqiq qilish muammolari va yechimlari	414
<i>Turobova Nargiza</i>	Ulug'bek Hamdam ijodining lingvopragmatik tahlilida presuppozitsiya	418
<i>Abdullajonova Madina</i>	"Fiziologik xatolar"ni disgrafiyadan farqlash masalasi	424
<i>Pulatova Umriniso</i>	Yoshlar slengining ayrim o'ziga xos hududiy xususiyatlari	428
<i>Imomova Ismigul</i>	Dramatik matnlarda qo'llanilgan barqaror birikmalar va maqollarning intertekstual ohang va mazmunini boyitishdagi roli	435
<i>Arolova Nafisa</i>	Til o'zlashtirishda leksik portlash hodisasi	440
<i>Tursunboyeva Fayiza</i>	Korpus lingvistikasining diniy matnlardagi o'rni	443

<i>Amrullayeva Mohinur</i>	O'zbek tilidagi ayrim fe'l-atvor frazemalarining semantik tasnifi va uslubiy xususiyatlari	450
<i>Mirnosirova Dilbar</i>	Bolalar verbal assotsiatsiyalarining ayrim sintaktik xususiyatlari	454
<i>Aminova Zilola</i>	Darsdan tashqari mashg'ulotlarda o'zga tili o'quvchilarning nutqini o'stirish	462
<i>Muratova Ademi</i>	Multilingualism and bilingualism in turkic-speaking countries: contemporary challenges and development prospects	466
<i>Umurzakova Zuxraxon</i>	Ona tili darslarida interaktiv raqamli resurslarni tatbiq etishning didaktik qulayligi	472
<i>Maxmudjonova Nargizaxon</i>	Tilshunoslarga bog'lab berilgan tomorqa...	477
III SHO'BA. MADANIYATLARARO MULOQOT VA O'ZBEK TILI TARAQQIYOTI		
<i>Uluqov Nosirjon, Solixodjayeva Xavasxon</i>	O'zbek sayillari va ayrim turk bayramlarining etnolingvistik hamda lingvokulturologik tahlili	481
<i>Mirzodjanova Malika</i>	Сравнительный семантический анализ употребления английских “over”, “above” и их таджикских эквивалентов	489
<i>Komilova Gavharoy</i>	Nutq tadqiqida yangi yondashuvlar	484
<i>Pulatova Zamira</i>	Роль межкультурной коммуникации в процессе изучения языков	497
<i>Moldokulova Elina</i>	Сохранение узбекской культурной идентичности через язык и традиционный костюм в эпоху глобализации	501
<i>Yo'ldoshxonov Javohirbek</i>	Микротопонимы как ономастическая реалья: сравнительный анализ ташкента и лондона	505
<i>Abduqodirova Zebo</i>	The role of lingvocultural competence in the translation of specialized ecological texts. (English and Uzbek languages)	509

<i>Otamirzayeva Sug'diyona</i>	Teaching legal english in uzbek context: challenges of terminology	514
<i>Sayfiyeva Komila</i>	Fitonim komponentli o'zbek va ingliz maqollarining madaniyatlararo qiyosiy tadqiqi	521
<i>Madjidova Maftuna</i>	Лингвосоматические единицы которые характерные для арабской культуры	529
<i>Xasanova Sohijamol</i>	Ingliz va o'zbek tillarida "yaxshilik" va "yomonlik" kategoriyalarining lingvokulturologik tahlili	534
<i>Lafasova Mavjuda</i>	Xorij tilshunosligida o'xshatishlar tadqiqi	539
<i>Olimova Mushtariybonu</i>	O'zbek va ingliz xalq maqollaridagi "omad" va "omadsizlik" konseptlarining qiyosiy tahlili	544
IV SHO'BA. O'ZBEK TILINING XORIJDA O'QITILISHI VA O'ZARO HAMKORLIK MASALALARI		
<i>Akalin Ahmet</i>	<i>Kültür Taşıyıcısı Olarak Özbek Dilinin Diplomatik Fonksiyonu</i>	549
<i>Rahmonqulov Abdunazar</i>	O'zbek va tojik tillari interferensiyasi haqida	555
<i>Rafibayeva Nasiba, Mingboyeva Oypari</i>	Лингвистика и страноведческий аспект в преподавании иностранного языка	559
<i>Xakimova Mavzunadjon</i>	Лингвистическое табу и стратегия эвфемизации в таджикском и английском языках	563
<i>Musurmankulova Shaxribon</i>	Turk tiliga xos ayrim frazemalar tahlili	569
<i>Xodjayeva Mashhura</i>	Влияние глобализационных тенденций на методику обучения иностранным языкам	576
<i>Erkaboyeva Havojon</i>	Translation studies and the internationalization of the uzbek language	581

<i>Axmedova Niluzar</i>	Emotsional leksikaning semantik-pragmatik talqini: ingliz va o'zbek tillari misolida	584
V SHO'BA. TIL TARIXI VA TURKIY TILLAR TADQIQOTLARI		
<i>Seyhan Tanju</i>	Ali Şir Nevâyî ve Üslubunda Fiillerin Yeri	589
<i>Abdushukurov Baxtiyor</i>	O'zbek tilining tarixiy takomili va buguni	604
<i>Rahimi Farhad</i>	Nezrali'nin Çağatay Türkçesi Sözlüğünün Yanlışları Üzerine	611
<i>Jafarzade Vahide</i>	Mustafa Zəririn "Siyərün-nəbi" əsəri haqqında bəzi qeydlər	640
<i>Muhammadiyahva Dilafro 'z</i>	"Boburnoma" parallel korpusini yaratishdagi tarjima tamoyillari	650
<i>Bo'ronov Anvar</i>	Poloves-qipchoq tillari maishiy leksikasi milliy identifikatsiyalash mezoni sifatida	657
<i>Xo'janiyazova Shahnoza</i>	Alisher Navoiyning "Sab' ai sayyor" asaridagi idish-tovoq nomlarining leksik-semantik xususiyatlari	665
<i>Xolmurodova Mushtariy</i>	"Nasoyim ul-muhabbat" asaridagi tibbiy terminlar tahlili	670
<i>Mirzayeva Ulker</i>	Yunan mənəbələrində işlənən Azərbaycan antroponimlərinin leksik-semantik təhlili	676
<i>Babazade Rahshane</i>	Mustafa Zəririn "Yüz hədis və yüz hekayə" əsərində zərflər	684
<i>Yodgorov Hamid</i>	"Qo'noq" umumturkiy leksemasining etimologiyasi	697
<i>O'razova Iqbol</i>	Frazemalar kognitiv semantikaning o'rganish obykti sifatida	701
<i>Azizzade Turkan</i>	R.O.Şor Yafəs-türk dil əlaqələri haqqında	705
<i>Saygin Muhterem</i>	Klasik Türk Edebiyatının Doğu Sahasında Sevgili İçin Kullanılan Bir İfade Körke Bay (Körkke Bay,	711

	Görge Bay)	
<i>Hamishog'lu Meryem</i>	Türkçenin İlk Sözlüğü Dîvânu Lugâti't-Türk'ten Özbek Türkçesine Bitki Adları	718
<i>Bakirov Qudratillo</i>	Turkiy dunyoda vaqt tushunchasi va uning o'rganilishi	734
<i>Sattorova Shahnoza</i>	O'zbek va turk tillarida bir xil etimologiyaga ega o'simlik nomlarining qiyosiy tahlili	739
<i>Maqsudova Feruza</i>	Muqaddas qadamjo nomlari – onomastika sohasining o'rganish obyekti sifatida	745
<i>Azizova Nilufar</i>	“Devonu lug'otit turk”dagi o'z qatlamga oid ijtimoiy munosabat semali leksemalar	750
<i>O'tkirbek Muhammad Sobir</i>	Arba'in she'rlarda “hayit” so'zining lingvopoetik timsollari	756
<i>Siddiqova Naimaxon</i>	Eskirgan so'zlarning eskirmagan ma'nolari	760
<i>Qasimova Sema</i>	“Kitabi-Dədə Qorqud” matnlərində qadin-kishi müraciət formalarinin üslubi, linqvistik və psixolinqvistik tahlili	766
<i>Turdiyeva Roza</i>	O'zbek, qoraqalpoq va ingliz tillaridagi maqollarda zoonimlarning umumiy va milliy xususiyatlari	774